

**SINTEZĂ A ACTIVITĂȚII JURISDICȚIONALE A CURȚII
CONSTITUȚIONALE
ÎN ANUL 2019**

1. Scurte referiri statistice din activitatea jurisdicțională a CCR de la înființare și până la data de 31 decembrie 2019

Înainte de analiza activității Curții Constituționale pe anul 2019 și pentru a avea o imagine comparativă a acesteia privită în evoluția sa, vom prezenta, mai întâi, pe scurt, tabloul sumar al activității Curții de la înființare (iunie 1992) până la 31 decembrie 2019. În această perioadă, Curtea a soluționat în total 46.685 de sesizări, în care a pronunțat, în total, 20.149 de acte jurisdicționale¹ (ca urmare a conexării unor dosare cu obiect identic), acestea fiind repartizate, în funcție de atribuțiile prevăzute de art.146 lit.a)-l) din Constituție, astfel :

- a) 465 de sesizări soluționate prin 399 decizii pronunțate în cadrul controlului constituționalității legilor înainte de promulgare ;
- b) 11 examinări referitoare la inițiativele de revizuire a Constituției, concretizate în 11 decizii;
- c) 54 de sesizări soluționate prin 49 de decizii pronunțate în cadrul controlului constituționalității regulamentelor Parlamentului;
- d) 45.499 de excepții de neconstituționalitate soluționate prin 19.175 de decizii;
- e) 49 de cereri de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională între autoritățile publice, concretizate în 38 de decizii ;
- f) 506 contestații referitoare la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, soluționate prin 395 de hotărâri;
- g) 2 cereri pentru constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României, soluționate prin 2 hotărâri;
- h) 3 propuneri de suspendare din funcție a Președintelui României, în care au fost date 3 avize consultative;
- i) 29 sesizări referitoare la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului, soluționate prin 17 hotărâri;

---

¹ prin efectul conexării unor dosare cu obiect identic, numărul actelor jurisdicționale este mai mic decât numărul cauzelor soluționate prin acestea

j) 8 sesizări privind controlul îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, soluționate prin 8 hotărâri;

k) 1 sesizare privind constituționalitatea unui partid politic, soluționată printr-o decizie;

l) 58 de sesizări referitoare la controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului, ale Camerei Deputaților sau ale Senatului (altele decât regulamentele), soluționate prin 51 de decizii.

2. Activitatea și dinamica activității jurisdicționale în anul 2019

• În cursul anului 2019, Curtea Constituțională a înregistrat **3463 de sesizări**, repartizate, în funcție de **criteriul atribuțiilor prevăzute de art.146 din Constituție, astfel:**

a) 39 de sesizări privind controlul de constituționalitate a legilor înaintea promulgării;

b) 3 sesizări privind inițiativele de revizuire a Constituției ;

c) 1 sesizare privind controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului;

d) 3314 excepții de neconstituționalitate;

e) 8 cereri de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională între autoritățile publice;

f) 86 de contestații privind respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmarea rezultatelor sufragiului;

g) 6 contestații privind respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmarea rezultatului acestuia;

h) 1 sesizare privind controlul îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni ;

i) 6 sesizări privind controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului, ale Camerei Deputaților sau ale Senatului (altele decât regulamentele).

• În anul 2019, Curtea Constituțională a pronunțat **952 de acte jurisdicționale** (decizii și hotărâri), prin care a soluționat un număr de 1763 de dosare/sesizări. Utilizând concomitent *criteriul repartizării pe atribuții* și *criteriul tipologiei soluției pronunțate*, aceste acte jurisdicționale pot fi reprezentate sintetic, astfel:

Atribuții	Total decizii/hotărâri pronunțate	Total decizii/hotărâri de admitere	Total decizii/hotărâri de respingere
Controlul de constituționalitate a legilor efectuat înaintea promulgării [art.146 lit.a) din Constituție]	48	30 62,5%	18
Inițiativă legislativă de revizuire a Constituției [art.146 lit.a) din Constituție]	3	2 66,66%	1
Controlul de constituționalitate al regulamentelor Parlamentului [art.146 lit.c) din Constituție]	2	-	2
Excepții de neconstituționalitate [art.146 lit.d) din Constituție]	804	23 2,86 %	781
Conflicte juridice de natură constituțională între autoritățile publice [art.146 lit.e) din Constituție]	3	3 100 %	-
Contestații în cadrul procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmarea rezultatelor alegerilor [art.146 lit.f) din Constituție]	84	5 5,95 %	79
Controlul respectării procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului [art.146 lit.i) din Constituție]	1	1 100 %	-
Controlul îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative cetățenești [art.146 lit.j) din Constituție]	1	-	1
Controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului [art.146 lit.l) din Constituție]	6	-	6
Total	952	64 (6,82%)	888 (93,28%)

* (a se vedea site-ul www.ccr.ro , Secțiunea jurisprudență)

La data de 31 decembrie 2019, din cele 952 de acte jurisdicționale pronunțate, 688 erau publicate sau, după caz, trimise la Monitorul Oficial al României spre publicare, 264 aflându-se în faza de redactare. În acest sens, este de menționat termenul de redactare de cel mult 30 de zile de la pronunțare, prevăzut de art.60 alin.(1) teza finală din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

3. Câteva statistici comparative

Dinamica activității jurisdicționale a Curții Constituționale în anul 2019 va fi analizată, mai întâi, prin raportare la media generală a tuturor anilor anteriori, și apoi prin comparație cu cifrele corespunzătoare anului 2018. Astfel, raportând **totalul celor 46.685 de cauze** înregistrate pe rolul Curții și al celor 20.149 de acte jurisdicționale pronunțate de aceasta de la înființare și până la sfârșitul anului 2019 (**iunie 1992-decembrie 2019**), rezultă o **medie generală de cca 1800 dosare/an** și de **cca 780 decizii/an**.

Este de subliniat că, urmare a revizuirii din octombrie 2003 a Constituției, atribuțiile Curții au fost sporite, astfel că, ulterior acestei date, este evidentă ascensiunea numărului de sesizări adresate Curții și, în mod corespunzător, a numărului actelor jurisdicționale pronunțate în soluționarea acestora. Așadar, dinamica activității Curții Constituționale trebuie să urmeze două mari perioade, prima (A) - de la înființare (iunie 1992) și până la revizuirea Constituției (octombrie 2003), și a doua (B) - 2004 -2019, ulterioară revizuirii Legii fundamentale.

Distinct, vom prezenta apoi o situație comparativă cu anul precedent, 2018 atât sub aspectul numărului de sesizări înregistrate (C), cât și sub aspectul ponderii deciziilor de admitere pronunțate (D).

➤ **A. Comparație cu perioada iunie 1992-2003** (aproximativ primii 10 ani de la înființarea Curții)

În prima perioadă (iunie 1992 - 2003) ce corespunde cu aproximație primilor 10 ani de la înființarea Curții, au fost înregistrate în total **3962 de cauze**, soluționate prin **3297 de acte jurisdicționale**. În acești 10 ani, Curtea a soluționat, în medie, **400 dosare/an** și a pronunțat **300 de acte jurisdicționale / an**, cifre ce se situează mult sub media generală raportată la întreaga perioadă de la înființare și până în decembrie 2019, respectiv de cca 1800 dosare/an și de cca 780 decizii/an. Aceste cifre reprezintă mai puțin de 8,5% din totalul dosarelor înregistrate și mai puțin de 15% din totalul actelor jurisdicționale pronunțate de la înființarea sa și până în decembrie 2019.

➤ **B. Comparație cu perioada iunie 2004-2019** (ultimii 16 ani de activitate, sub regimul Constituției revizuite în 2003)

A doua perioadă (2004-2019) însumează un total de **42.723 de sesizări** înregistrate și soluționate prin **16.852 de acte jurisdicționale**, ceea ce reprezintă o **medie de 2671 sesizări/an și de 1054 de acte jurisdicționale / an**. Comparativ cu prima perioadă (de 10 ani de la înființare), se observă că, în ultimii 16 ani, Curtea a soluționat, anual, de 7 ori mai multe dosare și a pronunțat de aproape 4 ori mai multe decizii, hotărâri sau avize consultative decât în fiecare din primii săi 10 ani de activitate (aceste cifre reprezintă aproximativ 91,5% din totalul dosarelor înregistrate și aproximativ 85% din totalul actelor jurisdicționale pronunțate de la înființarea sa și până în decembrie 2019).

Pentru a reflecta această dinamică a activității Curții doar cu privire la unele dintre atribuțiile sale, este suficient să arătăm că, **în prima perioadă**, numărul total al sesizărilor privind **controlul de constituționalitate a legilor înainte de promulgare** a fost de **113 - cca 11 sesizări/an**, în timp ce în **a doua perioadă** a fost de **363 - cca 22 sesizări/an**. Dacă numărul record înregistrat în prima perioadă de referință este de 19 asemenea sesizări în anul 1995, în a doua perioadă se remarcă o creștere cu totul excepțională, în anul 2018 fiind atins recordul de 95 de astfel de sesizări.

Cu privire la soluționarea **excepțiilor de neconstituționalitate**, care ocupă, în general, **cca 97% din volumul total de activitate jurisdicțională a Curții Constituționale**, se remarcă faptul că **în prima perioadă** au fost înregistrate **3577** de excepții de neconstituționalitate - **cca 350/an**, însemnând cca 90% din volumul de activitate al Curții din acea perioadă, iar în **a doua perioadă** au fost de peste 10 ori mai multe, respectiv **41.922** de excepții de neconstituționalitate - **cca 2620 /an**, însemnând cca 98% din volumul de activitate al Curții din ultimii 16 ani. Dacă în prima perioadă, numărul cel mai mare de excepții de neconstituționalitate înregistrate a fost de 573 în anul 2003, în a doua perioadă atinge, în anul 2009, recordul de 8823 de excepții de neconstituționalitate înregistrate pe rolul Curții Constituționale. Este de remarcat faptul că, prin Constituția revizuită în anul 2003, Avocatul Poporului a obținut dreptul de a sesiza direct Curtea Constituțională cu soluționarea unei excepții de neconstituționalitate, fiind înregistrate în total 87 de astfel de sesizări.

În plus, urmare a revizuirii în anul 2003 a Constituției, autoritățile publice prevăzute de art.146 lit.e) din Constituție au început să exercite în concret dreptul de a formula **cereri de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională între autoritățile publice**, acestea însumând, din 2005 (când a fost înregistrată prima sesizare) și până la sfârșitul anului 2019, **49** de astfel de cereri, ceea ce înseamnă o medie de **cca 3 cereri/an**. Recordul în această materie este atins în anul 2019, cu **8** cereri formulate.

În catalogul noilor atribuții ale Curții introduse în urma revizuirii constituționale din anul 2003 se înscrie și cea referitoare la **controlul de**

constituționalitate a hotărârilor Parlamentului, altele decât regulamentele, cu privire la care Curtea Constituțională a înregistrat în total 58 de sesizări din 2010 și până la sfârșitul anului 2019, reprezentând o medie de cca 6 sesizări/an, depășită însă în anii 2012 (12 sesizări), 2017 (8 sesizări) și 2018 (11 sesizări).

➤ C. Comparația cu anul 2018

Considerăm că activitatea jurisdicțională în cifre din anul 2019 este mai elocvent reflectată prin analiza sa în comparație cu cea desfășurată în anul 2018.

- Cu privire la *controlul de constituționalitate a legilor anterior promulgării*, se constată o diminuare a numărului de sesizări. Dacă în 2018 a fost atins numărul record de 95 de sesizări, în anul 2019 au fost înregistrate 39, cifră ce depășește, chiar și așa, atât media generală de 17 sesizări/an raportată la întreaga perioadă de activitate a Curții de la înființarea sa, cât și media de 22 sesizări/an, raportată la perioada 2004-2019.

- Anul 2019 se distinge prin cele 3 sesizări privind *inițiativele de revizuire a Constituției*, număr semnificativ având în vedere faptul că, de la înființarea Curții, au fost înregistrate în total 11 astfel de cauze (1 în anul 1996, 1 în anul 2000, 3 în anul 2003, 1 în anul 2011, 1 în anul 2014 și 1 în 2016).

- Se remarcă o creștere semnificativă a numărului de *excepții de neconstituționalitate* la 3314 sesizări în 2019, comparativ cu 2260 înregistrate în 2018. Așadar, anul 2019 a depășit cu cca 50 % numărul excepțiilor de neconstituționalitate înregistrate în anul precedent, acestea ocupând cca 95 % din volumul de activitate jurisdicțională și situându-se cu mult atât peste media generală de 1685 excepții de neconstituționalitate/an, raportată la întreaga perioadă de activitate, cât și la media de 2620 excepții de neconstituționalitate/an, raportat la perioada 2004-2019. Practic, doar numărul sesizărilor privind soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate înregistrate în anul 2019 se apropie de numărul total al sesizărilor ce vizează toate atribuțiile Curții, înregistrate în prima decadă de activitate, respectiv iunie 1992-2003.

- În plus, o particularitate a acestui an o reprezintă *numărul crescut de excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului*, în temeiul art.146 lit.d) teza a doua din Constituție. Față de totalul celor 87 de sesizări, care imprimă o medie de cca 6 sesizări/an, în anul 2019 au fost înregistrate 12 sesizări ale Avocatului Poporului, fiind depășită de 2 ori media generală, în timp ce în cursul anului 2018 au fost formulate doar 5 astfel de sesizări.

- O creștere record înregistrează numărul cererilor pentru soluționarea *conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice*. Dacă în anul 2018 au fost înregistrate 5 astfel de cereri, în anul 2019 frecvența acestora a depășit cu

50 % cifra anului precedent, fiind înregistrate 8 cereri – un record absolut și față de toți anii anteriori. Având în vedere numărul total de 49 de cereri înregistrate din 2005 până la sfârșitul anului 2019, deci o medie de cca 3 cereri/an, se observă că numai în anul 2019 au fost formulate cca 16% din acest număr total.

- Anul 2019 se remarcă și prin soluționarea *contestațiilor formulate cu referire la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmarea rezultatului sufragiului*. Prin natura sa, această atribuție se exercită doar în anii în care au loc alegerile pentru funcția de Președinte al României, astfel că, de la înființarea Curții și până la sfârșitul anului 2019, au fost înregistrate 43 în 1992, 132 în 1996, 70 în 2000, 50 în 2004, 41 în 2009, 84 în 2014 și 86 în 2019. Totalul de 506 contestații imprimă o medie generală de 72 contestații/an, în anul 2019 fiind sesizată o ușoară depășire a acesteia.

- În anul 2019 a fost soluționat un număr record de 6 sesizări privind *respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului*, având în vedere faptul că din 2003 au fost înregistrate în total 29 de astfel de sesizări, dintre care 3 în 2003, 6 în 2007, 2 în 2009, 7 în 2012 și 5 în 2018.

- De asemenea, în anul 2019 a fost înregistrată o sesizare privind controlul îndeplinirii condițiilor pentru *exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni*, atribuție destul de rar exercitată de Curtea Constituțională, având în vedere că de la înființarea sa au fost formulate în total 8 astfel de sesizări, dintre care 2 în 1994, 1 în 1996, 1 în 2004, 1 în 2007, 1 în 2009 și 1 în 2014.

- Față de anul 2018, se remarcă o scădere a numărului de sesizări ce vizează *alte atribuții prevăzute, în temeiul art.146 lit.l) din Constituție, de legea organică a Curții, respectiv cea prevăzută de art.27 din Legea nr.47/1992, referitoare la controlul de constituționalitate a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului reunit ale celor două Camere ale Parlamentului..* Astfel, dacă în anul menționat au fost înregistrate 11 astfel de sesizări, în anul 2019 au fost înregistrate 6, cifră ce atinge, totuși, media generală a celor 58 de sesizări formulate în total începând cu anul 2010 și până la sfârșitul anului 2019.

➤ **D. Ponderea deciziilor de admitere 2018 versus 2019**

Din totalul celor 877 de acte jurisdicționale pronunțate de Curte în anul 2018, 78 au fost de admitere, reprezentând 8,8 %. În anul 2019, Curtea a pronunțat în total 952 de acte jurisdicționale, dintre care 66 de admitere, reprezentând 6,9%.

Sub aspectul distribuirii acestor decizii de admitere pronunțate în anul 2018 și, respectiv, în anul 2019 pe criteriul atribuțiilor Curții Constituționale, se remarcă următoarele variații :

- *Controlul de constituționalitate a legilor anterior promulgării :*
  - 2018 : 43 de decizii de admitere însemnând 58 % din totalul celor 74 pronunțate;
  - 2019 : 30 de decizii de admitere, însemnând 62,5% din totalul celor 48 pronunțate.
- *Excepții de neconstituționalitate:*
  - 2018 : 27 de decizii de admitere, însemnând 2,92 % din totalul celor 788 pronunțate;
  - 2019 : 23 de decizii de admitere, însemnând 3,49 % din totalul celor 804 pronunțate.
- *Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională:*
  - 2018 : 3 decizii de admitere, însemnând 75% din totalul celor 4 pronunțate ;
  - 2019 : 3 decizii de admitere, însemnând 100% din cele pronunțate.
- *Alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții Constituționale :*
  - 2018 : 4 decizii de admitere, însemnând 57% din totalul celor 7 pronunțate ;
  - 2019 : 0 decizii de admitere din totalul celor 6 pronunțate

***